

NR 5 | 2022.12.07

Så går det för skogsindustrin

Trots orosmoln som ökade kostnader, högre räntor samt dåliga konjunkturutsikter för världsekonomin präglas marknaden för trävaror, papper och massa fortsatt av hög produktionstakt och höga priser.

Sammanfattning	2
1 Internationell och svensk makrouveckling	4
2 Tema: Energikrisen	6
3 Trävarumarknaden	8
4 Pappers- och kartongmarknaden	10
5 Massamarknaden	14
6 Appendix	17

Sammanfattning

Rejäl global avmattning och fallande investeringar
Världsekonomin är på väg in i en rejäl avmattning. En hög inflation, driven av främst stigande energipriser men även av stigande råvarupriser, har gjort att många centralbanker har höjt räntor snabbt och kraftigt. De stigande priserna och räntorna har ökat hushålls- och företagskostnader kraftigt. Samtidigt har den omlagda penningpolitiken gjort att tillgångspriser backat. Utvecklingen har medfört att stämningläget hos framförallt hushåll, men även företag, kraftigt har försvagats. Detta talar sammantaget för en rejäl dämpning i hushållens konsumtion och fall i företagens investeringar framöver. Utöver det har vi i Sverige vår egen-skapade kris, med risk för brist på cement.

Allt detta gör att bygginvesteringarna minskar kraftigt under 2023. Minskade bygglov och byggstarter indikerar också att en nedgång är på väg.

Trävarumarknaden försvagas, men får oväntat stöd

Den globala trävarumarknaden har i stort fortsatt att försvagas under hösten. Ett överutbud som byggdes upp i våras verkar ha förbrukats, men möts nu även av mins-

kande efterfrågan på grund av en svagare konjunktur. Svenska sågverk uppvisar dock hittills en oväntad motståndskraft och styrka.

Leveranserna under hösten, fram till och med oktober, är i stort jämförbara med föregående år och därmed är utvecklingen trots allt relativt god.

En starkt bidragande orsak är exportrekord till den amerikanska marknaden som har utvecklats från att ha varit relativt begränsad till att efter pandemin bli Sveriges näst största enskilda exportmarknad, motsvarande nästan tio procent av den svenska exporten. När efterfrågan i Sverige och Europa har minskat har det funnits möjlighet att erbjuda mer trävaror till den amerikanska marknaden. Trots en vikande marknad även där, så har efterfrågan på kvalitetsvaror från Sverige hållit i sig.

Priserna på världsmarknaden fortsätter att minska och en fortsatt försvagning är väntad.

Fortsatt minskade leveranser av papper och kartong

Höga kostnader och försämrade konjunkturutsikter innebär fortsatta utmaning för papper- och kartongindustrin. Vi kan

förvänta oss en allmänt minskad konsumtion och e-handel till följd av lågkonjunkturen.

Produktionen av grafiskt papper har fortsatt att minska, men dock har fallet i produktionen varit mindre än bortfallet av produktionskapacitet. Efterfrågan på grafiskt papper har minskat både i Sverige och resterande Europa, med minskade leveranser som följd. Prisökningen av grafiskt papper har klingat av men priserna ligger kvar på höga nivåer. Jämfört med januari 2021 har priserna ökat med mellan 25 och 90 procent.

Utvecklingen för förpackningsmaterial har dämpats. Produktionen har ökat svagt medan leveranserna under senare tid har backat med tre procent. Produktionen av förpackningsmaterial i Europa har också minskat något.

Priserna på de olika segmenten inom förpackningsmaterial har under senare tid backat eller planat ut, men från en hög nivå. Priserna har sammantaget stigit med mellan 15 och 50 procent sedan januari 2020.

Kerstin Hallsten
Chefekonom
kerstin.hallsten
@skogsindustrierna.se
070-267 70 25

Katrin Heinsoo
Marknadsanalys,
papper och massa
katrin.heinsoo
@skogsindustrierna.se
08-762 72 42

Christian Nielsen
Marknadsanalys,
trävaror
christian.nielsen
@skogsindustrierna.se
072-209 84 30

Skogsindustrierna företräder företag inom massapappers- och den trämekaniska industrin. Med siktet inställt på att driva tillväxt i världens bioekonomi är vår uppgift att stärka företagets konkurrenskraft och verka för en ökad användning av skogsbaserade produkter. I verksamheten ingår Svenskt Trä och sekretariatet för BioInnovation. **skogsindustrierna.se**

Däremot stabila massaleveranser

För marknads massa har produktion och leveranser, som mest består av export, utvecklats väl under året. Det har varit en viss ökning av produktionen medan leveranserna varit oförändrade. Exportvolymerna av massa till och med september är i stort oförändrade. Både de svenska och de globala leveranserna till Kina har minskat.

Priserna på massa är kvar på rekordhöga nivåer, även om en viss nedgång har skett på priset på blekt barrsulfat. Sedan december 2021 har priserna för både blekt barr- och lövsulfatmassa ökat med 20 procent.

I det korta perspektivet väntas de historiskt höga nivåerna bestå. Men efter hand väntas en normalisering till lägre nivåer.

Starka exportvärden

Trots att exporten av papper och kartong i volym till och med september har gått tillbaka med nio procent har exportvärdet ökat med 26 procent till och med september och var då 77 miljarder kronor. Den svagare kronan mot dollarn har bidragit till det höga exportvärdet.

Exportvolymerna av massa till och med september var i stort oförändrade, men under denna period steg exportvärdet med 21 procent till 25 miljarder kronor.

Exportvärdet för trävaror i sin tur uppgår hittills i år till 38,5 miljarder SEK. Detta är 11 procent över föregående år, och nästan dubbelt så stort jämfört med ett snitt innan pandemin. Det stötts till stor del av höga volymer och priser under inledningen av året.

Höga elpriser slår olika

Lönsamheten inom skogsindustrin har varit god, drivet av de höga priserna och den svaga växelkursen. En utmaning har dock varit de höga elpriserna. Dessa slår väldigt olika beroende på hur stor andel egen elproduktion företagen har och var i landet verksamheten är lokaliserad.

Vissa företag har dessutom prissäkrat sig, vilket gör att de ökande elpriserna inte har slagit igenom fullt ut. När prissäkringarna löper ut kommer företagen att exponeras mer för de höga elpriserna.

Att en återbetalning sker i denna speciella situation där elpriserna skenat är bra. Men det är samtidigt viktigt att

systemet inte minskar företags incitament att hantera sina egna ekonomiska risker eller snedvrider konkurrenskraften. Om fler företag drabbas av höga elpriser framöver och det blir aktuellt att förlänga stödet, måste detta beaktas.

Blickar vi framåt står vi inför stora utmaningar då elkonsumention väntas öka kraftigt under kommande år. Det är positivt att det också finns många möjliga lösningar. Skogsföretagen har till exempel stora möjligheter att bidra till en ökad produktion av el i Sverige. Det som bromsar är inte tekniken, kunskapen eller viljan – utan politiken.

1 Internationell och svensk makrouvecklning

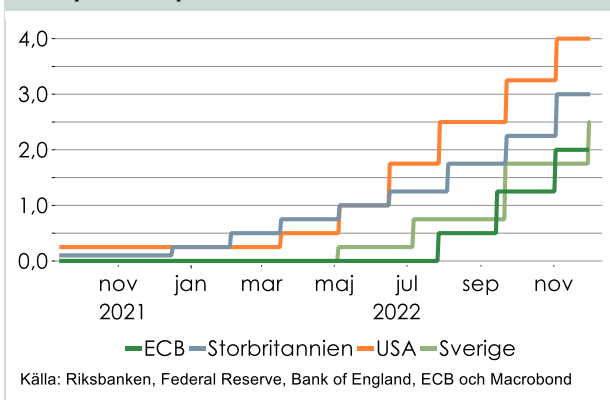
Skenande priser

Världen befinner sig fortsatt i ett svårt läge med utmaningar både geopolitiskt och ekonomiskt. Stigande smittspridning av covid i Kina leder dessutom till nedstängningar, vilket bromsar tillväxten i landet och flödet av insatsvaror till resten av världen.

Därutöver finns utmaningar med klimat och miljö som också skapar spänningar i och mellan länder.

Pandemin och kriget i Ukraina har lett till att tillförseln av varor och energi kraftigt har minskat. Samtidigt fortsatte centralbanker fram tills nyligen att bedriva en väldigt expansiv penningpolitik. Resultatet blev snabbt stigande priser på frakt, insatsvaror, metaller, energi med mera och därefter väldigt snabba prisökningar i konsumentledet – alltså hög inflation. Centralbankerna har som en reaktion på detta höjt räntorna snabbt och kraftigt (se diagram 1.1).

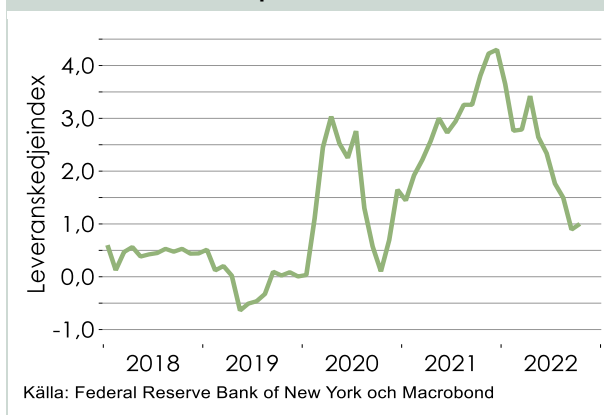
1.1 Styrräntor, procent

Hushåll och företag har därmed drabbats hårt av både kraftigt höjda kostnader för till exempel el, transporter och livsmedel samt tydligt högre lånekostnader. Detta slår rejält på den ekonomiska utvecklingen, vilket också är vad centralbankerna vill uppnå. De långsiktiga kostnaderna av att inte få ned inflationen bedöms högre än de initiala kostnaderna av att bryta kostnadstrycket.

När det gäller elmarknaden och åtgärder för att få den att fungera bättre går det dock inte att göra snabba omläggningar (se vidare Tema: Elkrisen). Sannolikt får vi räkna med fortsatt relativt höga elpriser i alla fall periodvis.

1.2 Fortsatta leveransproblem, men de minskar

Några ljusglimtar

Positivt är att en del av de problem med flaskhalsar som uppkom under pandemin har börjat lösas upp. Vi har sett fall i priserna på frakt, insatsvaror, metaller och livsmedel.

Problemen med materialbrist har också lättat. En sammanlagd bild av läget på utbudssidan globalt visas i diagram 1.2, ett index där bland annat kostnader för frakt och olika leveransdata vägts ihop. Ett index på noll innebär att läget är normalt, ett positivt värde innebär ett sämre läge. Som framgår är läget inte helt normalt men en tydlig förbättring har skett under året, vilket dämpar kostnadstrycket i ekonomierna. Detta tillsammans med stigande räntor väntas få ner inflationen under 2023. Baseeffekter är också en central förklaring till att inflation faller tillbaka – om priserna inte fortsätter att öka som under senaste året faller ökningstakten i priserna per automatik. Och inflation är just ett mått på förändringar i prisnivåer.

Risk för ännu svagare ekonomisk utveckling

Om inflationen inte dämpas som centralbankerna förväntar sig (givet de åtstramningar de nu gjort och planerar att göra) tvingas de strama åt ännu mer. Det kommer att kosta i termer av svagare ekonomisk utveckling. De risker Riksbanken lyfter är att löner och/eller priser drar i väg på ett ohållbart sätt, samt om finanspolitiken blir för expansiv.

Allt talar för ett svagare konjunkturläge 2023 i Sverige

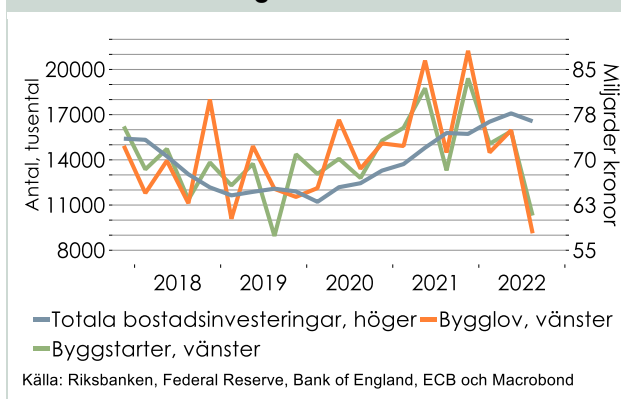
Inbromsningen i svensk ekonomi drivs precis som i andra länder av höga kostnader, stigande räntor, fallande tillgångsvärden samt ökad osäkerhet och dystra framtidsutsikter. Sverige har därtill en stor export och påverkas därmed av den tydliga avmattningen i omvärlden. Om det blir ett stopp för kalkbrytning på Gotland uppkommer dessutom brist på betong vilket skulle dämpa bygginvesteringarna och total produktion ytterligare.

Bostadsinvesteringarna bromsar in

Byggmarknaden är av stor betydelse för skogsindustrin. Under de senaste två åren har de totala bostadsinvesteringarna ökat gradvis (se diagram 1.3). Uppgången har varit bred, både investeringar i nya permanenthus och fritidshus samt ombyggnadsinvesteringar har ökat. Sannolikt medförde pandemin ökat fokus på det egna boendet då hemarbetet ökade liksom hemstrandet. En annan faktor som drev på byggandet och bostadsinvesteringarna var den expansiva ekonomiska politiken och, i spåren av detta, stigande bostadspriser.

Under det tredje kvartalet i år vände investeringarna ned, och avmattningen väntas fortgå framöver.

1.3 Bostadsinvesteringarna vänder ned

Nedgången väntas fortsätta

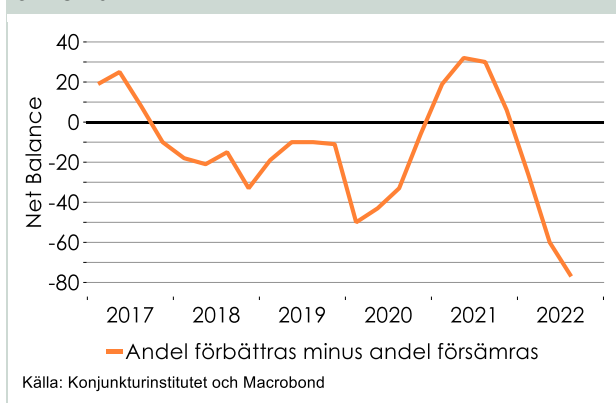
Det finns flera indikatorer som pekar mot en svagare utveckling av bygginvesteringarna framöver. Det finns till exempel ett nära samband mellan utvecklingen av bostadsinvesteringar och antal byggstartar samt utfärdade bygglov (se diagram 1.3). Man kan se att antalet byggstartar och bygglov för flerfamiljshus och småhus backade redan i slutet av förra året, alltså redan innan läget blev klart sämre och räntorna började stiga. Under de tre första kvartalen i år minskade sedan antalet byggstartar och bygglov med runt 15 procent jämfört med motsvarande period 2021.

Konjunkturinstitutets indikator över stämningläget i branschen ger också en viss indikation om framtiden. Enligt

denna var stämningläget hos de företag som jobbar med husbyggande relativt gott under förra hösten då de ansåg att orderstocken var förhållandevis stor. Men i november förra året började läget försämrats.

Byggföretagens syn på den framtida orderboken och produktionen om tre månader respektive om ett år är också informativ. Här ser man tydliga försämringar sedan förra hösten och deras syn på det framtida läget är nu väldigt svagt. Förväntningarna på byggandet på tre månaders sikt har fallit kraftigt under senare tid och framförallt är det företag bland husbyggarna som bedömer att byggandet kommer att minska. De nuvarande förväntningarna på läget om ett års har fallit ännu mer och de har inte varit så negativa sedan 1992 (se diagram 1.4). Precis som många andra företag förväntar sig alltså byggföretagen klart sämre tider framöver.

1.4 Ras i den nuvarande synen på byggmarknaden om ett år

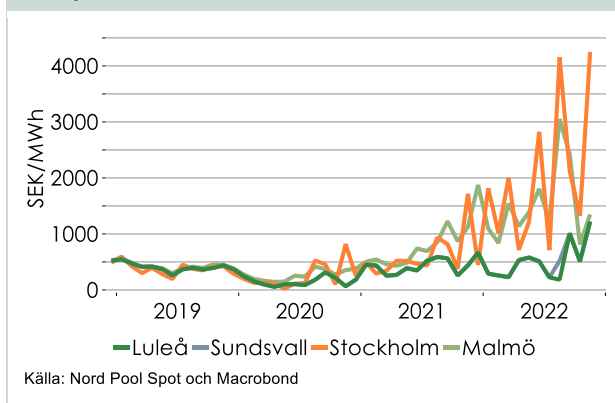

2 Tema: Elkrisen

Stigande elpriser, särskilt i söder

Elpriserna i Sverige har, till följd av energikrisen i Europa, stigit till rekordnivåer under de två senaste åren (se diagram 2.1). Nedläggning av kärnkraft i södra Sverige och flaskhalsar i transmissionsnätet har ytterligare bidragit till de höga priserna. Hittills i år har elpriset i norra Sverige legat på 50 öre/kWh i SE1 och 53 öre/kWh i SE2. Södra Sverige har haft betydligt högre priser, 126 öre/kWh i SE3 och 152 öre/kWh i SE4.

2.1 Elpriser

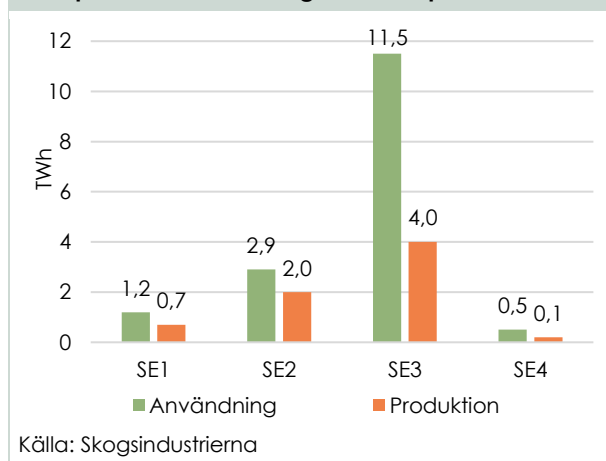

Priserna på terminsmarknaden indikerar fortsatt mycket höga priser under vintern och kommande år. Att säkra elpriset för 2023 kostar i dagsläget cirka 140 öre/kWh i SE1 och SE2, 250 öre/kWh i SE3 och 340 öre/kWh i SE4. Vad det verkliga utfallet blir beror på vädret samt utvecklingen av gaspriset i Europa. Osäkerheten om de framtida elpriserna är därmed mycket stor.

Skogsindustrin i SE3 kan drabbas mest

Svensk skogsindustri använder årligen cirka 18 TWh el, vilket motsvarar cirka 15 procent av Sveriges elanvändning. Störst är användningen vid produktion av papper och massa, medan sågverken använder cirka 1 TWh. Nästan 75 procent av skogsindustrins elanvändning sker i södra Sverige (SE3 och SE4), vilket gör den särskilt utsatt för de stora prisökningarna.

2.2 Elproduktion från skogsindustrin per elområde

Samtidigt är bolagen ofta till en stor del självförsörjande och cirka 40 procent av elbehovet produceras internt på bruken med hjälp av restprodukter från den egna produktionen. Flera svenska massaproducenter är till och med nettoproducenter av el och producerar 50–70 procent mer el än vad de själva gör av med.

De höga elpriserna påverkar skogsföretagen olika, beroende på hur stor andel egen elproduktion de har och var i landet deras verksamhet är lokaliserad. Som framgår av diagram 2.1 och 2.2 är det skogsindustrin i elområde 3 som potentiellt kan komma att drabbas hårdast av stigande elpriser då användningen är hög, produktionen i relation till behovet lågt samtidigt som priset är högt.

Det går till viss del att säkra elpriserna men det kostar – speciellt i dagsläget

Det är dock inte självklart att de stigande elpriserna drabbar företagen direkt. Elpriser går att prissäkra i förväg genom finansiella kontrakt och långa avtal men som med all form av försäkring kostar det. Hela elbehovet säkras dock normalt inte, varför delar av prisökningen slår igenom direkt. Resterande delar slår igenom över tid, beroende på när avtalen löper ut.

Det är dessutom svårt att säkra elpriset mer än ett år framåt, då likviditeten är låg för de produkter som används för att säkra områdespriset. Det innebär också att företagen får betala en riskpremie för att säkra sitt elpris.

De stora och oförutsägbara prisskillnaderna som vi har upplevt under de senaste åren har lett till att det blivit dyrt att säkra elpriset i södra Sverige. Likviditeten har försämrats ytterligare. Allt eftersom prissäkringarna löper ut kommer därför dagens höga elpriser få större påverkan på företagets resultat.

Högekostnadsskydd – men med tak

Svenska kraftnät har föreslagit en retroaktiv återbetalning på 55 miljarder kronor till alla elanvändare i södra Sverige. I praktiken innebär detta en återbetalning motsvarande 50

öre/kWh i elprisområde SE3 och 79 öre kWh i elprisområde SE4 för den el som förbrukats under perioden oktober 2021 till september 2022. Exakt hur stor del av de 55 miljarderna som kommer att gå till företag respektive hushåll är oklart.

Energimarknadsinspektionen har godkänt Svenska kraftnäts modell med tillägget att automatisk återbetalning endast kan göras för förbrukning som inte överstiger 3 GWh. Det motsvarar ett tak för automatisk utbetalning på 1,5 miljoner kronor i SE3 och 2,37 miljoner kronor i SE4.

Ytterligare återbetalning kan ges efter ansökan. Kompletterande utbetalningar ges om elslutkunden kan visa att den har haft en faktisk kostnad för el med hänsyn tagen till eventuella prissäkringar eller liknande som överstiger referenspriset på 75 öre/kWh under perioden oktober 2021 till och med september 2022.

Företag som hanterar sina risker ska inte missgynnas

Samtliga pappers- och massabruk har en elanvändning som är betydligt högre än 3 GWh. Dessa bruk kommer därmed behöva ansöka om utbetalning. Även flertalet sågverk hamnar över gränsen för automatisk utbetalning. De flesta företag har dock betalat extra för att prissäkra sin elförbrukning under den period det gäller och lär därför inte kunna ta del av stödet.

Självklart är det bra att en återbetalning sker i denna speciella situation där elpriserna skenat. Men det är samtidigt viktigt att systemet inte minskar företags incitament att hantera sina egna ekonomiska risker eller snedvrider konkurrenskraften. Om fler företag drabbas av höga elpriser framöver och det blir aktuellt att förlänga stödet, måste detta beaktas.

Potential för ökad elproduktion

För regeringen är det en helt central uppgift att agera för ökad elproduktion. Detta för att försvara och stärka svensk konkurrenskraft och möjliggöra den gröna omställningen. Man måste säkerställa att det finns ett stabilt elsystem i Sverige och att det räcker till när Sveriges elbehov sannolikt mer än fördubblas till år 2045, från nuvarande 140 TWh per år. För att uppnå detta är det viktigt att produktionen från alla kraftslag ökar.

Att bygga ut vindkraft är en möjlighet att öka svensk elproduktion. Här kan svenska skogsägare bidra genom att upplåta mark. Det finns exempel där enskilda aktörer skulle kunna bygga ut vindkraftsproduktion motsvarande 65 TWh.

Enligt branschorganisationen Svensk Vindenergi byggs det totalt sett mycket vindkraft just nu. Cirka 15 TWh tillkommer 2020–2023 och lika mycket 2023–2025. Men efter 2025 sjunker utbyggnadstakten ordentligt. Med enklare och snabbare tillståndsprocesser och prioriterade klimatmål skulle utbyggnadstakten kunna hållas uppe.

Kapaciteten från vindkraften kan också utökas genom uppgradering av redan befintliga kraftverk. Många äldre vindkraftsparker börjar nå slutet av sin livslängd och effekten kan mångdubblas genom att öka höjd och byta ut turbiner. Uppgradering av befintliga verk kräver dock helt nya tillstånd. Ett snabbspår för uppgradering – re-powering – skulle betyda att Sverige snabbt skulle kunna få ny effekt on-line.

Vi står alltså inför stora utmaningar framöver. Det är positivt att det också finns många möjliga lösningar. Skogsföretagen har till exempel stora möjligheter att bidra till en ökad produktion av el i Sverige. Det som bromsar är inte tekniken, kunskapen eller viljan – utan politiken.

*Johan Bruce, ansvarig för el- och energifrågor
Skogsindustrierna*

3 Trävarumarknaden

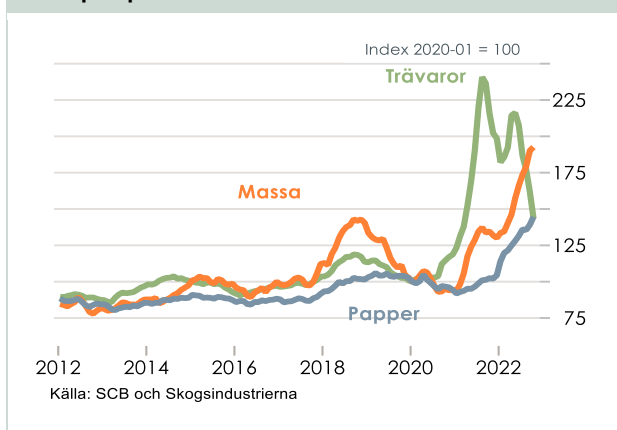

- Marknadsbalansen har varit präglad av överutbud i Europa men skiftar nu och kostnadsläget slår hårdare mot efterfrågan.
- Svensk produktion och leveranser av trävaror uppvisar oväntad styrka. Leveranserna under hösten var till och med högre än samma period rekordåret 2021.
- En starkt bidragande orsak är att svenska sågverk slår exportrekord till USA, och ökar sin marknadsnärvaro där trots en vikande global trävarumarknad.
- Exportvärdet för sågade trävaror är också fortsatt stark och hittills i år (jan-sept) uppgår det till nästan 40 miljarder SEK.
- Kommer de trävaror som tidigare importerades till Europa från Ryssland hitta nya marknader? Än syns inga sådana tendenser. Snarare finns indikationer på att rysk total produktion minskar.
- På medellång sikt är bilden oförändrad. Sverige kommer att behöva spela en ännu större roll för att försörja Europa och resten av världen med hållbara och förnybara byggmaterial. Globalt väntas efterfrågan växa.

Trävarumarknaden fortsätter försvagas

Exportvärdet för trävaror i år (fram till september) är onormalt högt, 38,5 miljarder SEK, vilket är både 11 procent högre än förra året och nära dubbelt så högt som ett snitt innan pandemin. Ökningen är till stor del drivet av höga volymer och priser under inledningen av året. Trenden har dock vänt – trävarumarknaden fortsätter försvagas och prisindex sjunker. I våras skapades ett överskott av trävaror när importen av trävaror från Ryssland till Europa fortsatte oväntat länge, innan sanktionerna slog igenom. Överskottet i sin tur blev startskottet på den nu pågående sättningen av trävarumarknaden. Sannolikt är det framför allt detta övertutbud som har varit drivande i den nuvarande nedgången. Nu sker istället övergång till nästa fas där efterfrågan börjar vika av i ljuset av ökade kostnader för företag och hushåll, vad avser inflation, räntor och energi. Det är möjligt att vi är i en situation där marknaden har förbrukat övertutbudet som byggdes upp i våras, men där det pressade kostnadsläget ännu inte har slagit igenom fullt ut.

3.1 Exportprisindex

I normala fall brukar det finnas stöd med efterfrågan från Kina eller MENA¹-länderna som kompenserar när andra marknader fallerar. Men detta har dröjt denna gång.

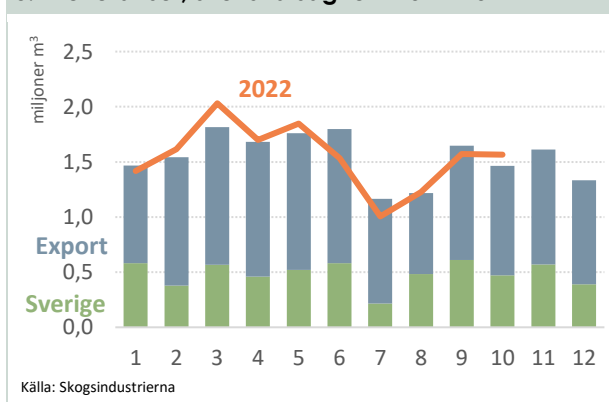
¹ Middle East and North Africa

Egyptens import har hämmats sedan tidigt i våras till följd av brist på utländsk valuta. Under hösten har de dock fått ett lån från IMF vilket förhoppningsvis underlättar framöver.

Även den kinesiska importen har halkat efter sedan inledningen av pandemin. En stor del av förklaringen i närtid är den dämpande effekt som kinesernas fortsatt hårda covid-policy har på efterfrågan. Indikationer finns på en försiktig ökad efterfrågan av svenska trävaror från Kina, men läget är fortsatt osäkert.

Trots det är leveranser från svenska sågverk relativt stabila och utleveranserna för oktober var till och med högre än samma månad föregående år.

3.2 Leveranser, svenska sågverk 2021–2022

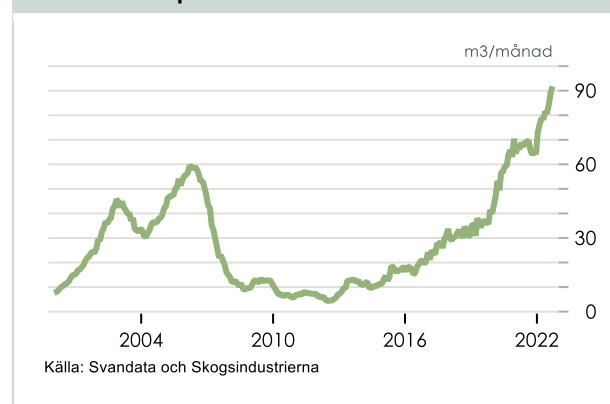

Svenskt rekord på den amerikanska marknaden

En stark bidragande faktor till de relativt goda svenska leveranserna är att exporten till USA har slagit rekord efter rekord under året. Aldrig förr har svenska sågverk exporterat så stora volymer till Nordamerika. Detta trots att den amerikanska marknaden, i jämförelse med den europeiska, som helhet snarare svalnat tidigare. Exporten till USA har under 2022 klättrat och USA har blivit Sveriges näst största enskilda exportmarknad, näst efter Storbritannien. För bara fem, tio år sedan var USA en närmast marginell marknad

med relativt liten betydelse. Utvecklingen kan ses som ett tecken i tiden där det amerikanska byggbehovet är stort framöver, men där utbudet av trävaror samtidigt förväntas minska över tid. I närtid finns, precis som i Sverige, dock tecken på en viss inbromsning i byggandet kopplat till framför allt hög inflation och stigande räntor.

3.3 Svensk export av trävaror till USA

En världsmarknad med utbudsbrist

När det gäller utbudet av trävaror i Europa och på världsmarknaden har sedan i somras sanktioner hindrat inflödet från Ryssland till Europa. Den stora frågan är hurvida de volymerna istället kommer att flöda från Ryssland till andra marknader, exempelvis Kina. Än så länge syns inga sådana tendenser och det skulle i så fall möta signifikanta logistiska svårigheter. Det är mer troligt att Ryssland får svårt att överhuvudtaget upprätthålla sin produktion på nuvarande nivåer.

På kort sikt förväntas alltså det globala utbudet att minska. Men efterfrågan förväntas samtidigt minska än mer.

På längre sikt förväntas dock efterfrågan på svenska trävaror i stort att fortsätta öka.

4 Pappers- och kartongmarknaden

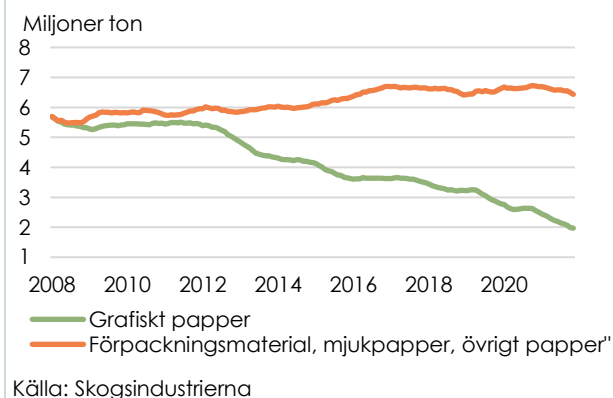

- Höga kostnader och försämrade konjunktursikter innebär fortfarande en utmaning för industrin.
- Exportvärdet för papper och kartong har hittills i år ökat med 26 procent – drivet av en svagare krona mot framför allt dollarn.
- Produktionen av grafiskt papper har hittills i år minskat med 17 procent drivet av bortfallet av produktionskapacitet. Leveranserna har backat mer, med 22 procent.
- Priserna på grafiskt papper fortsätter inte att öka som tidigare men är fortsatt höga. Sedan januari 2021 har priserna på tidnings- och magasinpapper stigit med nästan 90 procent.
- Leveranserna av förpackningsmaterial har minskat något, medan produktionen i Sverige har ökat svagt. I Europa minskade däremot produktionen något.
- Priserna på förpackningsmaterial har under senare tid backat eller planat ut. Jämfört med januari 2020 har priserna sammantaget stigit med mellan 15 och 50 procent.
- Minskade leveranser av grafiskt papper och förpackningsmaterial indikerar minskad efterfrågan.

Totala produktionen och leveranserna minskar

Fram till och med oktober i år har den svenska produktionen av papper och kartong minskat med cirka tre procent medan leveranserna har minskat med åtta procent. Utvecklingen för de olika segmenten varierar. Trots minskade volymer har exportvärdet till och med september ökat med 26 procent 77 miljarder kronor.

4.1 Produktion av papper och kartong

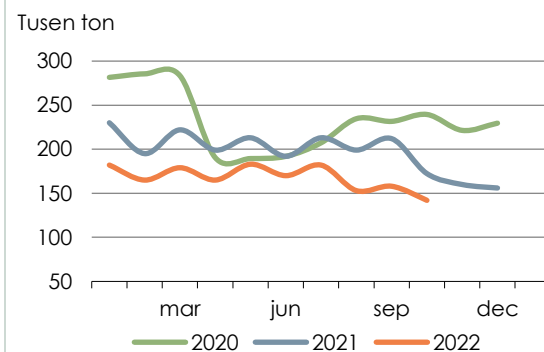

Grafiskt papper

Produktionen och leveranserna av grafiskt papper har fortsatt att minska. Fram till och med oktober har produktionen gått tillbaka med 17 procent medan leveranserna har minskat med hela 22 procent jämfört med föregående år. Nedgången beror på att två bruk slutade producera grafiskt papper, vilket innebär stor påverkan på jämförelsesiffrorna. Tar man hänsyn till bortfallet har det producerats tre procent mer än föregående år. Leveranserna från de kvarvarande brukna har dock minskat med en procent.

Produktionen av grafiskt papper uppgick fram till och med oktober till 1,7 miljoner ton, de totala leveranserna blev 1,6 miljoner ton.

4.2 Produktion grafiskt papper

Leveranser

Leveranserna från de svenska brukna har alltså minskat med 22 procent. Exporten har backat med 23 procent och leveranserna till hemmamarknaden med 12 procent.

Leveranserna till samtliga regioner har hittills i år gått bakåt. Givetvis varierar utfallet mellan olika länder. Till Tyskland som är den största marknaden för grafiskt papper har exporten minskat med 13 procent och till Storbritannien har leveranserna backat med 19 procent. Däremot har exporten till Finland ökat, om än dock från låga nivåer.

Ökningen hänger samman med strejken i Finland i början av året.

Även minskade leveranser från Europa

De europeiska tillverkarna av grafiskt papper levererar framför allt inom Europa. Drygt 80 procent levereras inom Europa, det vill säga 11,8 miljoner ton. Den europeiska efterfrågan har minskat med sex procent medan efterfrågan utanför Europa har gått tillbaka med hela 27 procent och var vid augustis utgång 2,5 miljoner ton. För samtliga delsegment inom grafiskt papper har leveranserna minskat. Träfritt bestruket papper, skriv och tryckpapper som används till bland annat reklammaterial, offset med mera, har minskat med en procent. Trähaltigt bestruket papper, som används framför allt till katalog- och magasinpapper har minskat med 20 procent.

Nedgången i leveranserna tyder på en minskad allmän efterfrågan, vilket skulle kunna vara en reaktion på stigande kostnader och räntor samt dystrare framtidsutsikter.

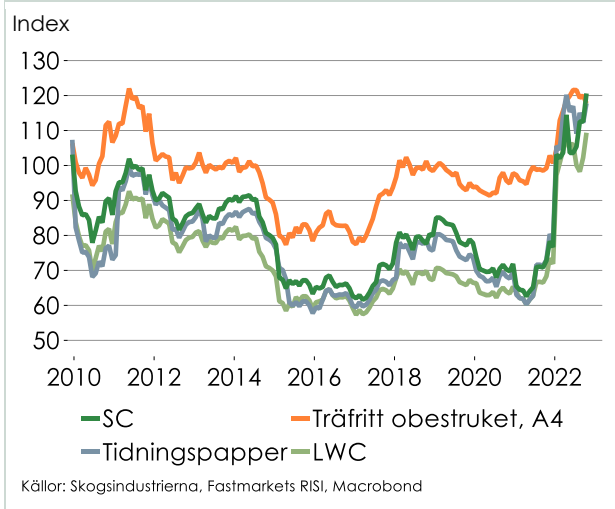
Fortsatt relativt höga priser

Priset för de olika grafiska kvaliteterna är fortsatt på höga nivåer. Under 2021 ökade priserna starkt. Sedan årets början har priserna stigit med mellan 1 och 24 procent. Under de senaste månaderna har det skett förändringar för vissa kvaliteter. Priset för tidningspapper och magasinpapper som tidigare i år visade en tendens att minska har stigit igen. Under oktober och november har genomsnittspriset stigit med fem procent vardera för både tidnings- och magasinpapper.

Däremot har priserna för de träfria kvaliteterna (där bland annat kontorspapper ingår) minskat med två procent under samma period.

Sedan priserna började stiga i januari 2021 har de för tidnings- och magasinpapper sammantaget ökat med nästan 90 procent. Ökningen för LWC, (används bland annat till reklambroschyrer) samt kontorspapper var för samma period 50 respektive 25 procent.

4.3 Prisutveckling grafiskt papper

Mjukpapper

Hyfsat stabil utveckling

Både produktion och leveranser av mjukpapper har återhämtat sig under året och är nu fyra procent högre än föregående år. Produktionen till och med oktober var 295 000 ton. I princip allt har gått på leverans vilket innebär att leveranserna har stigit med åtta procent. Efterfrågan från den svenska marknaden har stigit med 17 procent medan utvecklingen för exporten har varit mera försiktigt, den har hittills i år ökat med två procent.

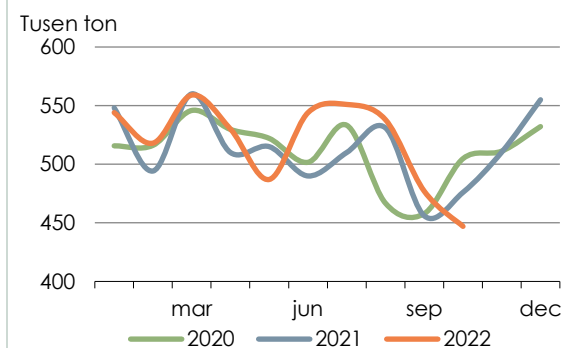
Den europeiska produktionen av mjukpapper var till och med september 4,9 miljoner ton, vilket är i nivå med föregående år. Produktionen har varit stabil under hela året och det har producerats runt 500 000 ton per månad.

Förpackningsmaterial

Ökad produktion men minskade leveranser

Under oktober minskade produktionen av förpackningsmaterial med sex procent. Sammantaget under året har dock produktionen ökat med två procent till 5,2 miljoner ton. Utvecklingen för de olika segmenten varierar. Sammantaget har kartong för förpackningar och förpackningspapper ökat medan produktionen av wellpappmaterial är oförändrad.

4.4 Produktion förpackningsmaterial

Källa: Skogsindustrierna

Stabil men dämpad efterfrågan

De totala leveranserna av förpackningsmaterial har hittills i år minskat med tre procent. Leveranserna till hemmamarknaden sjönk med två procent till 346 000 ton och exporten minskade med tre procent till 4,8 miljoner ton. Den största mottagaren av svenskt förpackningsmaterial är EU, exporten på den inre marknaden har varit stabil men börjat dämpas. Leveranserna är i nivå med föregående års siffror. Drygt 52 procent eller 2,5 miljoner ton exporterades till EU. Däremot varierar exporten till enskilda länder. Exporten till den tyska marknaden har backat medan leveranserna till Italien är fortsatt positiva. Storbritannien och Kina är också betydande marknader och exporten till dessa länder har backat med sju respektive 16 procent. En ansträngd

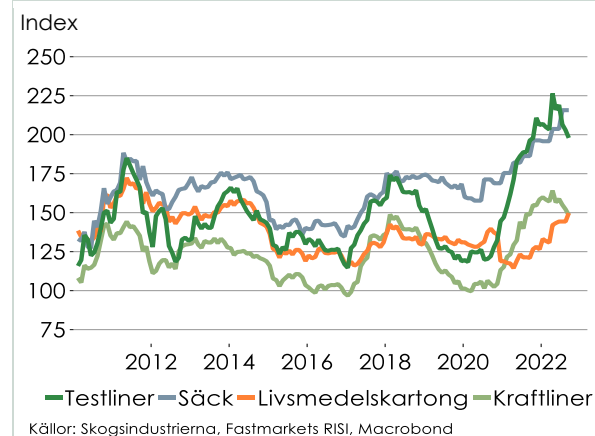
ekonomi och försämrad konjunktur samt minskad e-handel kan ha bidragit till minskad efterfrågan.

Minskad produktion i Europa

Den europeiska förpackningsindustrin har fram till och med september i år producerat 35 miljoner ton förpackningsmaterial och det är en tillbakagång med två procent jämfört med utfallet under motsvarande period 2021. Produktionen för de olika segmenten varierar. Wellpappmaterial och förpackningsmaterial har minskat medan produktionen av kartong för förpackningar är på samma nivå som föregående år.

E-handeln har även minskat under det tredje kvartalet i år, med 5 procent jämfört med samma period 2021. Det är en upphämtning i jämförelse med första och andra kvartalet, då E-barometern visade en nedgång på minus 8 procent. Nedgången bör dock sättas i perspektiv till den enorma tillväxt som skedde under pandemin. Det vi ser nu är snarare en stabilisering av e-handeln än en negativ utveckling. Tillväxten inom e-handeln ligger över sin historiska trendkurva trots nedgången efter pandemin.

4.5 Prisutveckling förpackningsmaterial

Spretig prisbild

Prisbilderna för de olika delar av förpackningsmaterial varierar. Genomsnittspriset för testliner och kraftliner har fortsatt vika av nedåt, sedan september har priserna sjunkit med sex procent. Prisutvecklingen för säckpapper och livsmedelskartong har stabiliserat sig och har legat på samma nivå de senaste månaderna. Det finns dock indikationer på en svagare efterfrågan på förpackningsmaterial framöver som kan komma att pressa priserna. Sammantaget har priserna sedan januari 2020 för testliner och säckpapper ökat med 50 procent, prisökningen för kraftliner och livsmedelskartong har ökat med 35 respektive 15 procent.

Global produktion

Stabil global produktion av papper och kartong

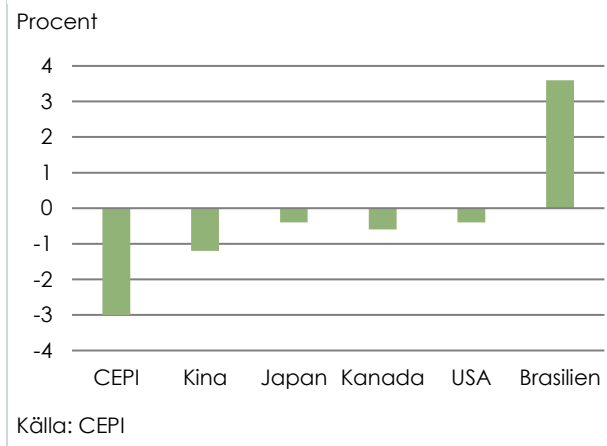
Utvecklingen av den totala produktionen av papper och kartong bland Europas länder varierar. Sammantaget för CEPI-området har produktionen till och med september minskat med drygt tre procent till 62 miljoner ton.

Produktionen i många länder har haft en vikande utveckling de senaste månaderna. Tyskland, Europas största pappersproducent, har minskat produktionen med två procent. Även i Italien har produktionen minskat, medan den i Frankrike fortfarande är på en oförändrad nivå. Den finska strejken har dock bidragit till att produktionen av papper och kartong där har fallit med 18 procent.

Utvecklingen för de stora pappersproducenterna i övriga världen varierar. Produktionen i världens största pappersproducent, Kina, har gått tillbaka med en procent till 101 miljoner ton. Det har aviserats om produktionsbegränsningar hos många kinesiska pappersproducenter.

För USA, världens näst största pappersproducent, är produktionen på samma nivå som föregående år liksom produktionen i Japan. Däremot har produktionen i Kanada minskat med drygt en procent.

4.6 Global produktion, procentuell förändring

5 Massamarknaden

Foto: Andritz

- Exportvärdet har ökat med 21 procent, drivet av en svagare krona och stigande priser.
- Priserna på massa är kvar på rekordhög nivåer. Sedan nedgången i december 2021 har priserna för både blekt barr- och lövsulfatmassa ökat med 20 procent. Nu har en viss nedgång skett på priset på blekt barrsulfat. I det korta perspektivet väntas de historiskt höga nivåerna bestå. Men efterhand väntas en normalisering och återgång till lägre nivåer.
- Produktion och leveranserna, som mest består av export, har utvecklats väl under året. Det var en viss ökning av produktionen medan leveranserna var oförändrade. Kemisk massa ökar något medan mekanisk massa backar.
- Exporten till EU var oförändrad. Sverige exporterar mindre till Kina och även de globala leveranserna dit har minskat. Den kinesiska nedgången beror bland annat på en svagare ekonomisk utveckling samt en minskad efterfrågan på papper.
- Exporten till Italien har fortsatt att öka, och ökningen ligger nu på elva procent jämfört med föregående år.

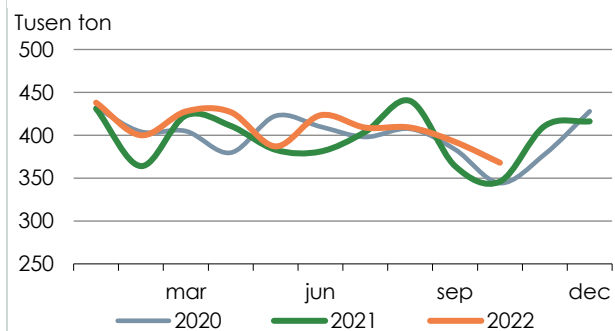
Produktion

Produktionsutvecklingen av marknadsmassa har varit stabil under året. Den sammantagna produktionen till och med oktober var nästan 4,1 miljoner ton, vilket motsvarar en ökning med tre procent jämfört med motsvarande period 2021. Nedgången i september och oktober har påverkats av planerade underhållsstopp.

Produktionen av kemisk marknadsmassa har ökat med fyra procent medan det har varit en tillbakagång av den mekaniska produktionen av marknadsmassa med tre procent. Under 2021 och i början av detta år sågs en ökning av produktionen av mekanisk marknadsmassa, men under de senaste månaderna har produktionen börjat vika, orsakat av minskad efterfrågan på tryckpapper.

Tittar man på den totala produktionen av mekanisk massa (alltså marknadsmassa och massa för eget bruk) fortsatte den att backa. Till och med oktober har den minskat med sex procent, då två svenska bruk med fokus på mekanisk massa för eget bruk samt grafiskt papper (SCA:s Ortviken och Stora Enso's Kvarnsveden) lades ned under 2021. Däremot har den totala produktionen av kemisk massa ökat med fem procent hittills i år.

5.1 Produktion av marknadsmassa

Källa: Skogsindustrierna

Leveranser

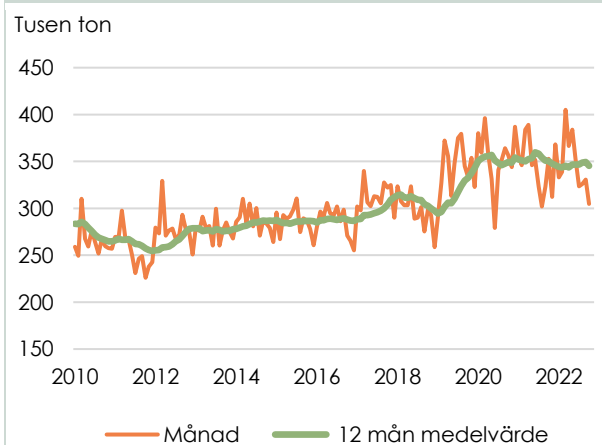
Under oktober minskade de totala leveransvolymerna jämfört med motsvarande period 2021. Både exporten och hemmaleveranserna backade i oktober.

De totala leveranserna av massa är fram till och med oktober dock kvar på samma nivå som föregående år, knappt 4 miljoner ton. Även exporten utvecklades på samma nivå som föregående år, det vill säga 3,5 miljoner ton.

Leveranserna till hemmamarknaden har däremot ökat med sju procent hittills i år. Volymerna är dock små och uppgår endast till 0,5 miljoner ton. Trots oförändrade volymer har exportvärdet till och med september ökat med 21 procent till 25 miljarder kronor.

Sett till de olika segmenten har leveranserna av den kemiska massan ökat något, framför allt blekt barrsulfat medan leveranserna av blekt lövsulfat har minskat. Även den mekaniska massan har gått tillbaka.

5.2 Sveriges export av marknadsmassa

Källa: Skogsindustrierna

Leveranserna till Europa, dit drygt 67 procent av svensk massa exporteras, har hittills i år utvecklats bra. Exporten är på samma nivå som föregående år, det vill säga 2,3

miljoner ton. Däremot varierar utvecklingen mellan de olika marknaderna inom Europa.

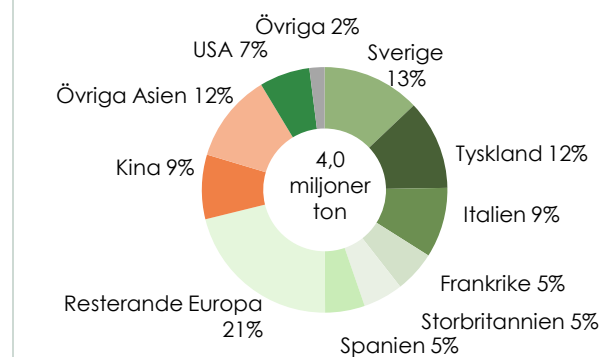
Till Tyskland, som är den enskilt största marknaden för svensk massaindusti, minskade exporten under oktober men sammantaget är leveranserna hittills i år på samma nivå som föregående år, det vill säga 0,5 miljoner ton.

Leveranserna till Italien har växt och blivit en allt viktigare marknad och är idag vår näst största marknad. Leveranserna har fortsatt att utvecklas stabilt, de steg under oktober och har fram till idag ökat med elva procent till 370 000 ton.

Den finska marknaden har fortsatt varit stabil, och är nu mer på en normal nivå jämfört med tidigare i år. Strejken hos pappersjätten UPM ledde till stark uppgång av svensk export till Finland i början av året.

Kina är den tredje största marknaden för svensk massa-industi. Till den kinesiska marknaden har exporten varit fortsatt stabil, men på en klart lägre nivå än de tidigare rekordåren. Nedgången kan sannolikt kopplas till en svagare ekonomisk utveckling i Kina, noll-toleranspolitiken mot covid, produktionsstopp i de kinesiska pappersbruken samt minskad efterfrågan på papper. Sammantaget har exporten till Kina minskat med 14 procent och leveranserna nådde 338 000 ton de första tio månaderna.

5.3 Sverige export av marknadsmassa

Källa: Skogsindustrierna

Global massamarknad

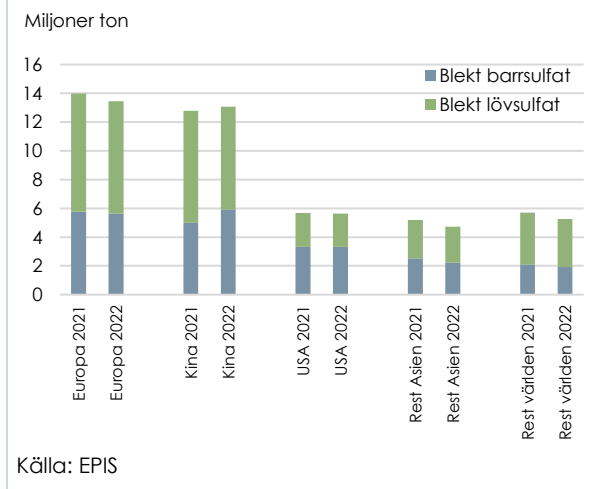
Den globala massaproduktionen av blekt sulfat (kemisk massa) är fram till och med september på nästan samma nivå som motsvarande period förra året – 39,1 miljoner ton. Produktionen av de olika segmenten varierar.

Blekt barrsulfat har minskat med fem procent till 16,7 miljoner ton medan däremot produktionen av blekt lövsulfat har ökat med fyra procent till 22,4 miljoner ton.

Leveranserna har utvecklats på ett likartat sätt. De globala leveranserna av blekt barrsulfat har till och med oktober minskat med två procent medan de globala leveranserna av blekt lövsulfat har fortsatt öka med sju procent.

Det är framför allt leveranserna till Europa och övriga Asien som har ökat medan leveranserna till Kina har gått tillbaka. Leveranserna till europeiska marknaden ökade med fyra procent till 14 miljoner ton. Leveranser till den kinesiska marknaden sjönk med två procent till 12,8 miljoner ton.

5.4 Globala massaleveranser

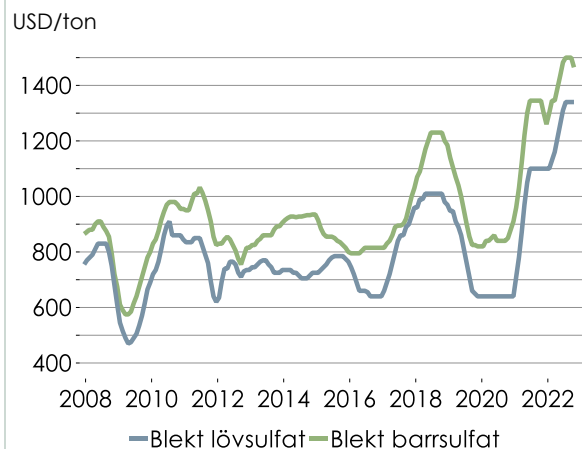
Massapriserna börjar vända

Priset på blekt barrsulfat har stigit i omgångar och sedan slutet av 2021 har priset stadigt ökat till nya rekordnivåer. Sedan nedgången i december 2021 har priserna för både blekt barr- och lövsulfatmassa ökat med 20 procent. Nu i oktober har genomsnittspriset för blekt barrsulfat gått tillbaka, en minskning med 40 USD per ton eller tre procent till 1 459 USD per ton. Priset är fortfarande på en historiskt hög nivå.

Däremot är priset för blekt lövsulfat fortsatt oförändrat på 1 340 USD per ton och priset har varit på samma höga nivå sedan juli 2022.

Den starka underliggande globala efterfrågan på massa väntas bestå i det korta perspektivet och därmed även de höga prisnivåerna. Marknadsvillkoren förväntas dock gradvis förändras mot mer normaliserade förutsättningar i spåren av en mer dämpad ekonomisk utveckling.

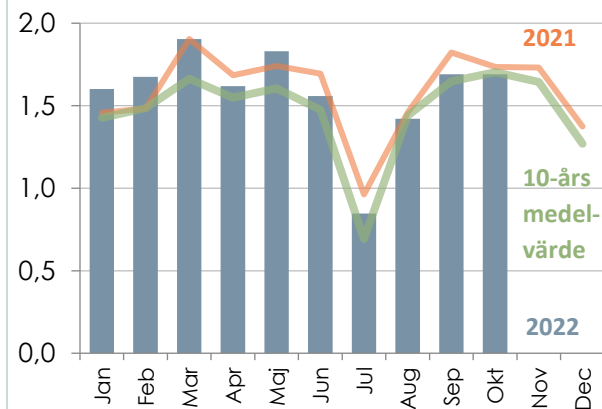
5.5 Prisutveckling blekt barr och blekt lövsulfatmassa

Källor: Skogsindustrierna, Fastmarkets RISI, Macrobond

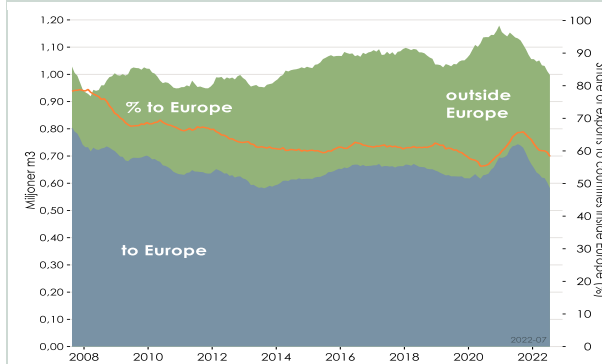
6 Appendix

6.1 Produktion trävaror

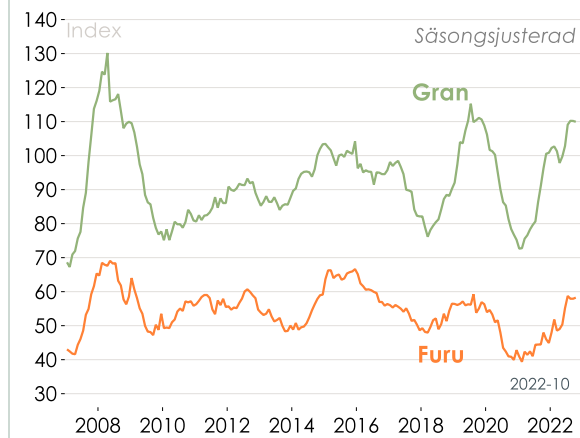
Källa: Skogsindustrierna

6.2 Svensk export av trävaror

Källa: Svandata och Skogsindustrierna

6.3 Lager Trävaror

Källa: Skogsindustrierna

6.4 Export trävaror

Sågat och hyvlat	Januari - september (1000 m ³)	Förändring jämfört med förra året
Sverige	4 856	10%
Storbritannien	1777	-19%
Tyskland	591	-5%
Norge	708	-19%
Danmark	616	-19%
Nederländerna	739	-12%
Övriga Europa	1 511	
Europa	5 941	-9%
Egypten	809	50%
Algeriet	156	-18%
Övriga Afrika	365	
Afrika	1 330	26%
Mellanöstern	355	13%
Kina	389	47%
Japan	617	0%
Övriga Ostasien	295	
Asien	1 301	16%
USA	907	58%
Övrigt	104	
Total Export	9 938	3%

Källa: Skogsindustrierna

6.5 Papper och kartong, januari – oktober 2022

tusen ton	Produktion	% förändring
Grafiskt papper	1 706	-16,7
Mjukpapper	295	3,6
Förpackningspapper	847	3,4
Wellpappmaterial	1 762	0,7
Kartong för förpackning	2 588	27,0
Förpackningsmaterial	5 198	2,1
Övrigt papper och papp	40	-20,7
Totalt	7 240	-3,1

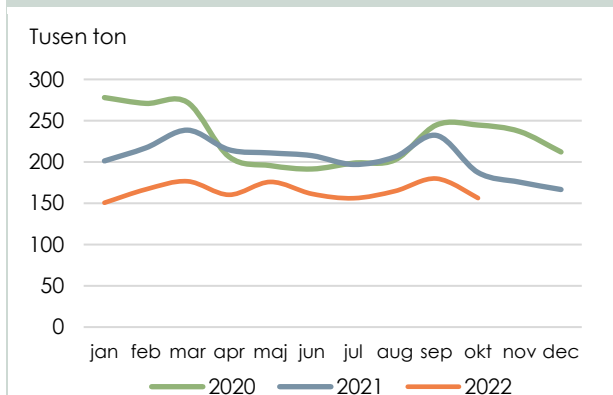
Källa: Skogsindustrierna

6.6 Leveranser grafiskt papper, januari – oktober 2022

tusen ton	tusen ton	förändringar jämförda med föregående år
Totala leveranser	1 649	-466
Sverige	141	-18
Export	1 508	-447
EU	1 098	-157
Övr Europa	272	-80
Afrika	22	-24
Asien	90	-121
Nordamerika	10	-1
Latinamerika	15	-34
Oceanien	2	-30

Källa: Skogsindustrierna

6.7 Leveranser grafiskt papper, 2020 – oktober 2022

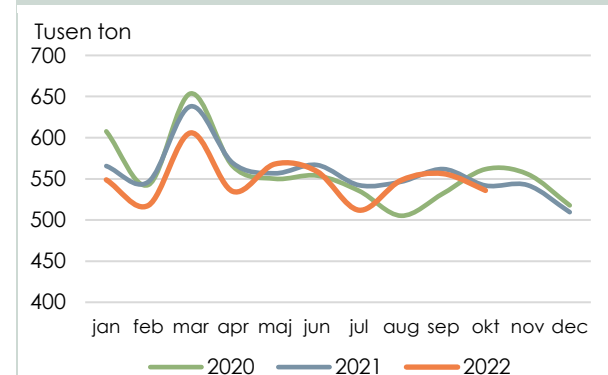
Källa: Skogsindustrierna

6.8 Leveranser förpackningsmaterial, januari – oktober 2022

tusen ton	tusen ton	förändringar jämförda med föregående år
Totala leveranser	5 158	-152
Sverige	346	-6
Export	4 811	-146
EU	2 514	-6
Övr Europa	708	-92
Afrika	195	7
Asien	838	-68
Nordamerika	309	1
Latinamerika	220	15
Oceanien	27	-3

Källa: Skogsindustrierna

6.9 Leveranser förpackningsmaterial, mjukpapper och övrigt papper 2020 – oktober 2022

Källa: Skogsindustrierna

6.10 Massaproduktion januari – oktober 2022

tusen ton	Total massa	% för.	Marknads-massa	% för.
Belkt sulfat barr	4 077	9,1	2913	5,2
Övrig kemisk massa	3 723	0,2	777	0,2
Kemisk massa	3 690	4,9	3 690	4,1
Mekanisk och halvkemisk massa	1 952	-6,4	365	-2,7
Totalt massa	4 055	2,5	4 055	3,4

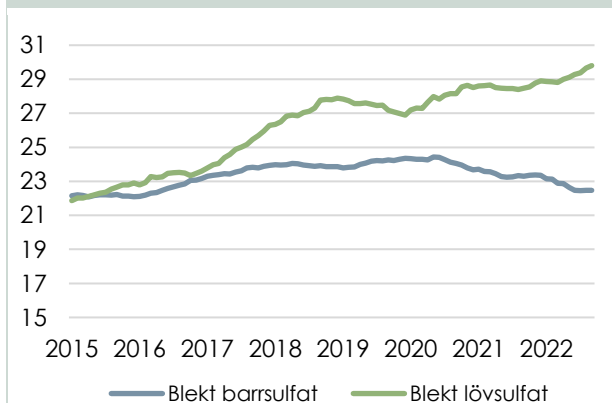
Källa: Skogsindustrierna

6.11 Leveranser av massa januari – oktober 2022

tusen ton	Export	% för.	Serige	% för.
Belkt sulfat barr	2 632	1,9	273	16,1
Övrig kemisk massa	569	-5,6	144	-7,9
Kemisk massa	3 200	0,5	416	6,5
Mekanisk och halvkemisk massa	267	-8,1	98	9,9
Totalt massa	3 467	-0,2	515	7,1

Källa: Skogsindustrierna

6.12 Global produktion marknadsmassa, rullande 12 månaders tal, miljoner ton

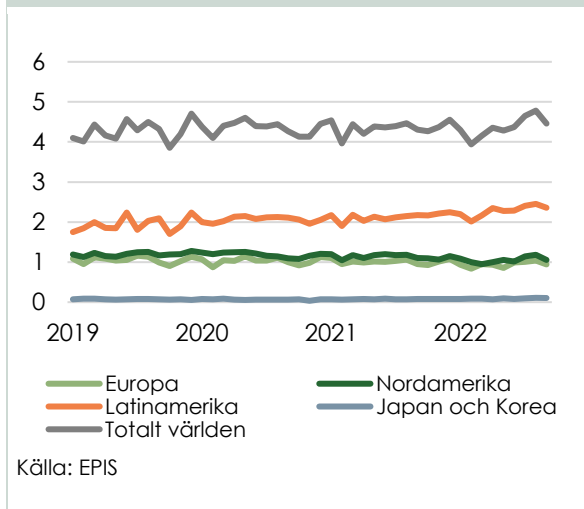

Källa: EPIS

Genomsnittspriser

Prisutvecklingen i Tyskland får tjäna som indikator på prisutvecklingen i lokal valuta för svenska export-leveranser. Prisutvecklingen kan se annorlunda ut på andra viktiga marknader såsom Storbritannien, USA och Kina. Även för enskilda kvaliteter från ett företag kan prisutvecklingen vara annorlunda än den generella bild som ges här. Av de kvaliteteter som ingår i segmentet lyfts här ett axplock.

6.13 Global produktion per region, miljoner ton

Källa: EPIS